

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Евелина Христова

департамент Медии и комуникация, Нов български университет

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално

направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки

с дисертационен труд на тема: „**ДИГИТАЛНИ СТРАТЕГИИ В**

КОМУНИКАЦИОННИЯ МЕНИДЖМЪНТ НА ХУДОЖЕСТВЕНАТА

ГИМНАСТИКА”,

представен от **Василена Иванова Иванова**, докторант в катедра "Медии и обществени комуникации" на УНСС в редовна форма на обучение, докторска програма Организация и управление извън сферата на материалното производство (медии и комуникации), професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки към катедра „Медии и обществени комуникации" със срок на обучение 3 /три/ години, считано от 08.03.2022 г.

с научен ръководител: доц. д-р Стела Ангова

Темата, на която се е спряла докторант Иванова, несъмнено е актуална по няколко причини. На първо място, дигиталните стратегии в комуникациите са все по-важни за успешното управление на комуникационните процеси във всеки бранш. Също така в последните години, месеци, а смело можем да кажем и седмици, дигиталните технологии претърпяват бурно развитие и бързи промени, които изискват непрекъснатото актуализиране на комуникационните стратегии и тактики. Спортът е не само огромно самостоятелно икономическо звено, което генерира приходи, но и основен стълб, формиращ културата на цели държави и региони. Художествената гимнастика е един от най-популярните спортове в световен мащаб, а ние българите имаме щастието да имаме една от най-добрите световни школи. Логично, това означава, че комуникацията в областта на художествената гимнастика у нас следва да се планира стратегически - от международно и правителствено ниво до локално – всеки клуб и всяко семейство с потенциал да излъчи бъдеща гимнастичка. Въпреки че темата е специфична,

тя отразява по-широките тенденции в спортните комуникации и връзките с обществеността, което прави изследването полезно както за спортни организации, така и за комуникационни специалисти. Фокусът върху художествената гимнастика е специфичен и представлява нишова област, която не е достатъчно изследвана.

Василена Иванова е извършила голям обем от работа, успявайки да събере полезна и актуална информация. Представеният труд на Василена Иванова се състои от общо 299 страници, като основната част от Увода до Заключение е 250 стр., а приложенията са 11 на брой, от стр. 265 до стр. 298.

Форматирането е академично, с номерирано съдържание, параграфи с отстъп, таблици и бележки. В дисертацията си личи ясно, че докторантът има личен опит и познания, натрупани извън ограниченото време, посветено на дисертационното изследване.

Общо са цитирани 73 източници, като на български език са 35 (вкл. български автори, документи, уебстраници). На английски език са използвани 38 (международни публикации, статии, теории, източници от Google Scholar, ResearchGate и др.).

Структурата на дисертацията е традиционна и следва логиката на разгръщане на избраната тематика. Между заглавието на дисертацията и нейната структура има ясна релация:

1. Увод
2. Първа глава – *Контекст и теоретични основи на комуникацията в областта на спорта*
3. Втора глава – *Управление на дигиталната комуникация в спорта*
4. Трета глава – *Дигитални стратегии в комуникационния мениджмънт на художествената гимнастика*
5. Заключение
6. Справка за основните приноси
7. Библиография
8. Приложения (интервюта с журналисти, експерти и спортисти)

Изследването несъмнено има множество достойнства.

Трудът демонстрира добро познаване на съществуващата научна литература, като включва разнообразни източници, свързани с маркетинг, комуникации в областта на спорта и медийно присъствие. Библиографията съдържа значителен брой референции, включително международни публикации, което подсилва научната основа на изследването.

Дисертацията има добра теоретична основа - включва различни теоретични модели (теория на социалната идентичност, теория на обществото на Луман, теория на социалния обмен и др.), което показва запознатост с концепциите в областта. Включени са и комуникационни теории като теория на дневния ред и теория на управлението на впечатленията, което дава възможност за осмисляне на начина, по който медиите влияят върху спортната комуникация.

Хубаво е да почертаем практическата насоченост на дисертацията - анализът на комуникационните стратегии на Българската федерация по художествена гимнастика (БФХГ) може да има реална приложимост за спортни организации, които търсят начини за подобряване на публичния си имидж. Включването на кризисни комуникации (примерът с Цветелина Стоянова и рекламата на хазарт) е полезно за разбирането на управлението на репутационни рискове в спорта. Трудът съдържа интервюта с журналисти, които отразяват художествената гимнастика, което добавя емпиричен елемент към анализа. Включени са сравнителни наблюдения върху различни комуникационни платформи (Facebook, Instagram, YouTube, Threads и др.).

Трудът има очертана структура, като следва логическа последователност – от теоретичните основи, през дигиталните комуникации, до конкретния анализ на БФХГ. Включени са изводи към всяка глава, което улеснява разбирането на основните резултати.

Дисертацията успешно прилага съвременни комуникационни модели към сферата на художествената гимнастика. Включени са анализи на социални мрежи, медийно отразяване и кризисни комуникации, които допълват съществуващите теории в спортния мениджмънт. Авторката предлага нови подходи за анализ на публичния образ на спортистите, както и за взаимодействието между спортните федерации, медиите и спонсорите. Въвеждането на специфични комуникационни модели, приложими за художествената гимнастика, представлява принос към комуникациите в областта на спорта.

Използваните методи включват анализ на медийни публикации, интервюта с журналисти и спортни експерти, както и сравнителен анализ на комуникационните практики. Подходът е подходящ за изследването и позволява детайлно разглеждане на поставените проблеми.

Трудът предлага категоризация на комуникационните стратегии в художествената гимнастика, като дефинира основни модели за взаимодействие между спортисти, федерации и медии. Въпреки че не въвежда напълно нови методи, той допринася с практически ориентирани модели за управление на комуникацията. Събирането на данни е проведено методично и включва реални примери и казуси. Използваните анализи са обосновани и подкрепени с конкретни доказателства, което повишава достоверността на резултатите.

Докторант Иванова установява специфични комуникационни предизвикателства пред Българската федерация по художествена гимнастика, както и тенденции в начина, по който медиите отразяват спорта. Тези изводи допринасят за по-задълбочено разбиране на динамиката между спортните организации и обществото.

Дисертацията предлага практически насоки за спортните организации, които могат да бъдат приложени в реална среда. Тя също така запълва празнина в академичната литература, като анализира комуникационните стратегии в един конкретен спорт.

Резултатите могат да бъдат полезни за спортните федерации, журналистите и специалистите по връзки с обществеността в спорта. Освен това, те могат да намерят приложение в образователни програми по мениджмънт и комуникация в сферата на спорта.

Бележки и препоръки

Бих искала да изразя положителното си мнение по отношение на работата по отправените забележки. В рецензията на вътрешната защита бях отправила 11 критични бележки, като седем от тях са изпълнени с подходяща редакция и допълване.

На първо място това е уточняването на терминологията. Изразът „спортна комуникация“, който е недопустим от езикова и от гледна точка на професионалната и изследователска терминология навсякъде е заменен подходящо с „комуникация в областта на спорта“ или други подходящи фрази. Същото важи и за израза „спортен пиар“. Докато можем да допуснем изписването на пиар, вместо ПР или PR, тъй като има (повече езиковедски, отколкото изследователски) аргументи, както и приемаме превърналия се в норма грешен превод „връзки с обществеността“, то не можем да използваме определението „спортен“ преди ПР. В Глава втора са успешно променени заглавието на „Управление на дигиталните комуникации в областта на спорта“; където точки 3.2 и 3.3 са променени съответно на „Комуникация на индивидуални спортове“ и

„Комуникация на отборни спортове“. В точка 3.7 се използва правилно посочения в подточката термин „кризисни комуникации в спорта“, в точка 4.4.1 изразът „спортния пиар“ е променен, както и в цялата дисертация.

Също така са обмислени и подходящо използвани термините „социални медии“ и „социални мрежи“.

Радвам се, че е приета и спазена и препоръката да бъде систематизирано и представено по по-научно издържан начин мнението на журналистите, което е използвано като част от анализа. Раздел 6.1 в дисертацията представя ясно и аналитично наблюденията на спортните журналисти, структурирани по теми.

Частично са приети и останалите 4 бележки, които все пак бих оставила като актуални и по отношение на финалния текст на дисертацията:

Първата предлага да се добавят повече международни казуси. Има международен контекст в увода и теоретичната част, но липсват по-задълбочени международни примери конкретно в художествената гимнастика.

Втората е да се включат повече визуални/таблични елементи. Има таблици, но визуализации (графики, диаграми) са ограничени или липсват.

Третата препоръка е да се включат количествени данни, докато основната емпирична част е базирана на качествен анализ (интервюта, наблюдение), без количествени анкети/статистика.

Четвъртата е методологическата част да се обогати с конкретика. Има описани методи (наблюдение, контент анализ, анкета), но не винаги е напълно ясно как точно са реализирани и анализирани данните.

В допълнение към горепосоченото, след запознаване с окончателния вариант на дисертационния труд, следва да бъде отбелязано високото качество на неговото оформление и завършеност. Особено впечатляващо е включването на единадесет обстойни приложения, съдържащи интервюта с журналисти, експерти и участници в сферата на художествената гимнастика. Тези емпирични материали не само обогатяват анализа, но и разширяват неговата практическа приложимост, като демонстрират умения за събиране и интерпретация на реални гледни точки. Високата езикова култура, академичният стил и терминологичната прецизност в текста говорят за внимателна

редакторска работа и зрялост на изследователя. Научната стойност на труда може да бъде успешно пренесена в образователна среда – като основа за курсове или учебни модули по спортна комуникация, ПР в спорта или дигитален мениджмънт. Бих препоръчала на докторант Иванова да обмисли възможността за научна публикация, базирана на ключовите изводи от дисертацията, или дори за бъдещ наръчник с насоки за комуникация в спорта. Освен това, в контекста на бързо променящата се дигитална среда и възхода на изкуствения интелект, темата предлага потенциал за бъдещи изследвания, свързани с приложението на автоматизирани и AI-базирани комуникационни инструменти в спорта – област, която тепърва предстои да се развива активно.

В обобщение може да се каже, че трудът има добра идея, запознатост с теоретичните концепции и практическа приложимост. Най-добрият потенциал на работата е в практическите насоки за спортните организации, които биха могли да извлекат полезни стратегии от направените наблюдения.

Авторефератът на работата се състои от 46 страници, представя ясно съдържанието, основните моменти от отделните глави на дисертацията, приносните моменти и използваната литература и отговаря на дисертацията.

Приносите са подходящо формулирани:

1. Научни приноси

1.1. Допълнена е теорията на масовата комуникация чрез адаптиране на класически комуникационни модели към специфичния контекст на дигиталните комуникации в областта на спорта.

1.2. Извършена е оценка на въздействието на стратегическия комуникационен мениджмънт за устойчивото развитие на художествената гимнастика в България.

1.3. Разработен е стратегически модел за дигитална мултиплатформена комуникация в областта на спорта и по-конкретно в художествената гимнастика, който може да послужи като унифициран пример.

2. Научно-приложни приноси

2.1. Разработени са препоръки за спортни федерации, клубове и мениджъри за подобряване на дигиталните комуникационни стратегии в художествената гимнастика.

2.2. Систематизираният опит на водещи спортни журналисти спомага да бъде интерпретирана по-широко перспективата за качествено управление на дигиталните комуникации в областта на художествената гимнастика.

Публикациите на докторант Иванова отговарят на националните минимални изисквания на ЗРАС. Тя представя две статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете:

1. Връзки с обществеността в спорта: Кризисни комуникации на Българската федерация по художествена гимнастика.“, Част от сборник с доклади от Единадесета международна научна конференция за докторанти и студенти „Инфраструктура: бизнес и комуникации“, стр. 219, София, 25 април 2023 г. Издателски комплекс – УНСС София, 2023 г. – (ISSN 1314-5061) Фак. Икономика на инфраструктурата,

2. "Възможни позитивни и негативни ефекти на спортната комуникация в социалните мрежи“ за семинар номер 5 на катедра „Медии и обществени комуникации“

И една студия, публикувана в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете:

1. "Стратегически документи за развитието на спорта в България“ (публикувано в списание "Професионално образование" бр. 4, стр. 355-382, том. 25, 2023 г. книжка 4,).

Заклучение

В заключение изразявам мнението си на докторант Василена Иванова да бъде присъдена образователната и академична степен доктор.

25 април 2025 г.

Рецензент:

доц. д-р Евелина Христова

REVIEW

by Assoc. Prof. Dr. Evelina Christova

Department of Media and Communication, New Bulgarian University

for the award of the educational and scientific degree “Doctor”

in the professional field 3.5 Public Communications and Information Sciences

for the dissertation titled

DIGITAL STRATEGIES IN THE COMMUNICATION MANAGEMENT OF RHYTHMIC GYMNASTICS

Prepared by Vasilena Ivanova Ivanova

Dissertation for the degree of Doctor of Education and Science

Professional field 3.5 Public Communications and Information Sciences

Doctoral Program in Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Media and Communications)

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Stella Angova

Relevance of the topic

The topic chosen by PhD candidate Ivanova is undoubtedly timely for several reasons.

Firstly, digital strategies in communication are becoming ever more crucial for the effective management of communication processes in every sector. Moreover, in recent years—and indeed in the past months and weeks—digital technologies have undergone rapid developments and changes, which require constant updating of communication strategies and tactics. Sport is not only a large independent economic sector that generates revenue, but also a fundamental pillar shaping the culture of entire countries and regions. Rhythmic gymnastics is one of the most popular sports worldwide, and Bulgarians are fortunate to have one of the world’s leading schools in this discipline. It follows logically that communication in the field of rhythmic gymnastics in Bulgaria must be planned strategically—at international and governmental levels down to individual clubs and families with the potential to produce future gymnasts. Although the topic is highly specialized, it reflects broader trends in sports communications and public relations, making the research valuable both for sports organizations and communication professionals. The focus on rhythmic gymnastics constitutes a niche area that remains under-researched.

Scope and structure of the work

Vasilena Ivanova has undertaken a substantial body of work, managing to gather both relevant and up-to-date information. The dissertation comprises a total of **299 pages**, with the main body—from the Introduction to the Conclusion—spanning **250 pages**, followed by **11 appendices** (pp. 265–298). The formatting adheres to academic standards, featuring a numbered table of contents, indented paragraphs, tables, and footnotes. It is evident that the candidate brings personal experience and insight beyond the time constraints of her doctoral research.

A total of **73 sources** are cited: **35 in Bulgarian** (including Bulgarian authors, official documents, and web pages) and **38 in other languages** (international publications, journal articles, theoretical works, and resources from Google Scholar, ResearchGate, etc.).

The dissertation’s structure follows a logical progression that mirrors its title:

1. Introduction
2. Chapter 1 – Context and theoretical foundations of communication in sports
3. Chapter 2 – Management of digital communication in sports
4. Chapter 3 – Digital strategies in the communication management of rhythmic gymnastics
5. Conclusion
6. Summary of key contributions
7. Bibliography
8. Appendices (interviews with journalists, experts, and athletes)

Strengths of the dissertation

The work demonstrates a strong grasp of the existing scholarly literature, incorporating a wide range of sources on marketing, sports communication, and media presence. The bibliography is substantial and includes numerous international publications, which strengthens the research's theoretical foundation.

The dissertation is built on a solid theoretical framework—drawing on models such as Social Identity Theory, Luhmann's Systems Theory, and Social Exchange Theory—and also applies communication theories like Agenda-Setting and Impression Management. This theoretical breadth allows for a nuanced understanding of how media shape sports communication.

A particular asset of the work is its practical orientation: the analysis of the Bulgarian Rhythmic Gymnastics Federation's communication strategies offers actionable insights for sports organizations seeking to enhance their public image. The inclusion of crisis-communication case studies (e.g. the Tsvetelina Stoyanova incident and a gambling-ad controversy) deepens the reader's understanding of reputational risk management in sport. Empirical interviews with sports journalists add rich, qualitative data, while comparative observations across platforms (Facebook, Instagram, YouTube, Threads, etc.) illustrate real-world practices.

Methodology and structure

The dissertation's structure is clear and logical—moving from theoretical foundations through digital communication to a focused case study of rhythmic gymnastics—each chapter concluding with succinct key findings that reinforce comprehension.

Methodologically, the candidate employs content analysis of digital platforms, in-depth interviews with journalists and experts, and comparative case-studies. This mixed-methods approach is well suited to the research questions and allows for detailed exploration of the issues at hand.

Contributions

Scientific contributions:

- 1.1. Expanded mass-communication theory by adapting classical communication models to the specific context of digital sport communication.
- 1.2. Assessed the impact of strategic communication management on the sustainable development of rhythmic gymnastics in Bulgaria.
- 1.3. Developed a strategic, multi-platform digital-communication model for sports, with particular applicability to rhythmic gymnastics.

Applied contributions:

- 2.1. Formulated practical recommendations for sports federations, clubs, and managers to improve their digital-communication strategies in rhythmic gymnastics.
- 2.2. By systematizing the experiences of leading sports journalists, the dissertation offers a broader perspective on quality management of digital communications in rhythmic gymnastics.

Publications

The candidate meets national publication requirements (ZRAS), having authored:

- **Two conference papers** in peer-reviewed volumes:
 1. “Public Relations in Sport: Crisis Communications of the Bulgarian Rhythmic Gymnastics Federation,” Eleventh International Conference for Doctoral Students and Postgraduates, UNWE, April 25, 2023.
 2. “Positive and Negative Effects of Sport Communication in Social Networks,” Seminar 5, Department of Media and Public Communications.
- **One article** in a peer-reviewed edited volume:
 1. “Strategic Documents for the Development of Sport in Bulgaria,” *Professional Education* 4 (355–382), 2023.

Notes and recommendations

I am pleased to note that **7 of my 11 original critical remarks** have been fully addressed.

- **Terminology:** Everywhere “sport communication” has been replaced by “communication in the field of sport,” and “sport PR” has been corrected. Chapter Two’s title, subpoints 3.2 and 3.3, and references to “crisis communication in sport” now use the accurate terms.
- **Social media vs. social networks:** These terms are now used appropriately.
- **Journalists’ perspectives:** Section 6.1 presents these insights in a clear, thematically structured manner.

Outstanding (recommendatory) points:

- **International case studies:** While the introduction and theory chapters reference global contexts, deeper international examples in rhythmic gymnastics would enrich the work.
- **Visualizations:** Tables are present but could be complemented by more charts or diagrams.
- **Quantitative data:** The empirical core remains qualitative—adding surveys or statistics could strengthen the findings.
- **Methodological detail:** The description of methods (observation, content analysis, interviews) could be more explicit about execution and data analysis.

Additionally, I wish to highlight the **outstanding quality of presentation**: eleven substantial appendices with interviews, meticulous academic styling, and precise terminology reflect careful editorial work and scholarly maturity. The dissertation has strong potential for use as course material in sports communication, PR in sport, or digital-management modules. I recommend the author consider publishing key findings as a scientific article or practical handbook. In light of the rapid evolution of digital tools and AI, future research on automated, AI-based communication in sport would be a valuable extension.

Conclusion

In summary, the dissertation offers an innovative and practically applicable study of digital communication strategies in rhythmic gymnastics. Its greatest strength lies in the actionable guidance it provides to sports organizations. I propose that **Vasilena Ivanova Ivanova be awarded the degree of PhD.**

April 25, 2025

Reviewing Committee Member:

Assoc. Prof. Dr. Evelina Christova